



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobce: **L. V.**, zastoupen Mgr. Martinem Rybníkářem, advokátem se sídlem tř. Kpt. Jaroše 1922/3, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2023, č. j. KUOK 42407/2023, sp. zn. KÚOK/2456/2023/ODSH-SD/9148, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2025, č. j. 32 A 16/2023 - 81,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2025, č. j. 32 A 16/2023 - 81 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] V projednávané věci se Nejvyšší správní soud zabýval rozsahem povinnosti řidiče mít při řízení řidičský průkaz u sebe a na výzvu oprávněných osob jej při silniční kontrole předložit [§ 6 odst. 7 písm. a) a odst. 8 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění od 1. 1. 2024 (dále jen „zákon o silničním provozu“)].

[2] Při silniční kontrole dne 6. 1. 2022 policie zjistila, že žalobce má uložený zákaz řízení od 11. 9. 2021 do 11. 5. 2022. Zároveň žalobce na výzvu kontrolujících policistů nepředložil řidičský průkaz. Tím spáchal dva přestupky [§ 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu, ve znění do 31. 12. 2023, a § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona], za které mu správní orgán uložil pokutu 25 000 Kč a trest zákazu řízení na 12 měsíců.

[3] Proti tomu se žalobce bránil odvoláním, které žalovaný zamítl napadeným rozhodnutím. Dospěl přitom k závěru, že ačkoliv žalobce nevěděl o nabytí právní moci rozhodnutí o uložení trestu zákazu řízení motorových vozidel (bylo mu doručeno tzv. fikcí), tuto skutečnost měl a mohl vědět, neboť měl povinnost si vyzvednout doručované zásilky a písemnosti.

[4] Následně žalobce podal žalobu, které krajský soud napadeným rozsudkem vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil. Přihlédl totiž k novelizovanému znění § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu, ve znění od 1. 1. 2024, který považoval za příznivější pro žalobce, jelikož jeho jednání v podobě nepředložení řidičského průkazu toto nové znění „dekriminalizovalo“ (body 28 a 29 napadeného rozsudku). Ostatní námitky shledal krajský soud nedůvodnými (body 30 až 47 tamtéž).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatel nesouhlasí s výkladem § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu provedeným krajským soudem, neboť se domnívá, že řidič nemusí mít při řízení motorového vozidla řidičský průkaz u sebe pouze tehdy, pokud se jedná o platný řidičský průkaz České republiky. Tento výklad podpořil i odkazem na metodiku Ministerstva dopravy. Žalobce měl ovšem uložený zákaz řízení, nebyl proto držitelem platného řidičského průkazu a měl povinnost jej mít v okamžiku silniční kontroly u sebe a předložit jej. Smyslem zachování této povinnosti v daném případě je náprava stavu, kdy řidič neodevzdal neplatný průkaz, ačkoliv tak měl učinit.

[7] Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že výklad § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu provedený krajským soudem považuje za správný. Za absurdní žalobce považoval výklad, který ukládá osobě bez řidičského oprávnění předkládat řidičský průkaz. Navíc policisté mohou – bez ohledu na platnost řidičského průkazu – všechny relevantní informace ověřit z dostupných databází. Dále připomněl, že v době spáchání přestupků nevěděl, že má uložen zákaz řízení, a navíc uvedl, že se nemohlo jednat o přestupek z důvodu tzv. faktické konzumpce. Nepředložení řidičského průkazu totiž spadá pod přestupek řízení bez řidičského oprávnění, za který byl také shledán vinným. Žalobce tak navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je projednatelná. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. V souladu s § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), je proto nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost může jít, pokud (1) se kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou

pokračování

Nejvyššího správního soudu; (2) se kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) se kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; nebo (4) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[9] Kasační stížnost předkládá otázku, která doposud nebyla judikaturou kasačního soudu řešena, a to výklad § 6 odst. 7 písm. a) a odst. 8 zákona o silničním provozu. Konkrétně jde o otázku, v jakých situacích má řidič povinnost mít u sebe při řízení řidičský průkaz a na výzvu oprávněných osob jej při silniční kontrole předložit, a to s ohledem na výjimku zavedenou zákonem č. 271/2023 Sb. Kasační stížnost **je přijatelná a je důvodná**.

[10] Podle předchozí právní úpravy platilo, že *[řidič motorového vozidla musí mít při řízení u sebe [mimo jiné] řidičský průkaz*, a na výzvu oprávněných osob jej musí předložit [§ 6 odst. 7 písm. a) a odst. 8 zákona o silničním provozu, ve znění do 31. 12. 2023]. Podle nové úpravy ovšem platí, že řidič musí mít u sebe *řidičský průkaz; to neplatí, pokud je držitelem platného řidičského průkazu České republiky* [§ 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu, ve znění od 1. 1. 2024]. Namísto předložení řidičského průkazu nyní postačuje prokázat svou totožnost (§ 6 odst. 8 téhož zákona).

[11] Nejvyšší správní soud se obecně shoduje s krajským soudem, že v důsledku této novelizace došlo k určité „dekriminalizaci“ nepředložení řidičského průkazu oprávněným osobám při kontrole (bod 29 napadeného rozsudku). Držitelé platného řidičského průkazu České republiky nemusí mít tento průkaz při řízení u sebe a na výzvu oprávněných osob mohou namísto předložení řidičského průkazu pouze prokázat svou totožnost. Důležité ovšem je, že tato možnost dopadá pouze na držitele *platného* řidičského průkazu České republiky, avšak nikoliv na držitele *neplatného* řidičského průkazu České republiky.

[12] Platí tak, že pokud řidič není *držitelem platného řidičského průkazu České republiky*, tato výjimka [§ 6 odst. 7 písm. a) část věty za středníkem zákona o silničním provozu] na něj vůbec nemůže dopadnout. Takový řidič je povinen u sebe řidičský průkaz mít a případně jej předložit [§ 6 odst. 7 písm. a) část věty před středníkem a § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu]. K tomu lze dodat, že objektivní stránka skutkové podstaty přestupku v podobě nepředložení řidičského průkazu k výzvě podle § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu ve spojení s § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona je naplněna samotným nepředložením průkazu k výzvě policisty, přičemž není podstatné, z jakého důvodu řidič u sebe nemá svůj řidičský průkaz (rozsudek NSS ze dne 16. 8. 2024, č. j. 5 As 11/2024 - 25, bod 26). Ostatně v tomto ohledu lze odkázat na případ, kde kasační soud ve vztahu k nyní projednávanému přestupku uzavřel, že řidič *„u sebe řidičský průkaz neměl. Proč ho neměl je bez významu. Stěžovatel neměl v dané situaci vůbec usedat za volant“* (rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2021, č. j. 10 As 230/2021 - 40, bod 13).

[13] V projednávané věci kasační soud z výpisu evidenční karty žalobce ke dni 18. 3. 2022 (čl. 34 správního spisu) zjistil, že žalobci byl s právní mocí ke dni 11. 9. 2021 uložen zákaz řízení motorových vozidel. V důsledku toho byl jeho řidičský průkaz neplatný, jelikož údaje o řidičském oprávnění v něm neodpovídaly skutečnosti [§ 118 odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu], protože s právní mocí rozhodnutí žalobce pozbyl řidičské oprávnění

[§ 94a odst. 1 písm. a) téhož zákona]. Jinými slovy ten, kdo pozbyl řidičské oprávnění uložením zákazu řízení motorových vozidel, již není držitelem řidičského oprávnění a jeho řidičský průkaz je neplatným dokladem, který lze odebrat (rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2014, č. j. 9 As 93/2014 - 27, bod 37). Totožné informace pak vyplývají i z novějšího výpisu z evidenční karty řidiče ke dni 8. 12. 2022 (čl. 96 správního spisu).

[14] Za takové situace je ovšem závěr krajského soudu o tom, že na žalobce dopadá nová, příznivější právní úprava v podobě „dekriminalizace“ nepředložení řidičského průkazu při kontrole, nesprávný. Jelikož žalobce nebyl *držitelem platného řidičského průkazu České republiky*, měl i podle nové právní úpravy povinnost mít u sebe při řízení řidičský průkaz a při silniční kontrole jej předložit. Není přitom rozhodné, z jakého důvodu žalobce řidičský průkaz při řízení neměl a nepředložil jej. Povinnost předložit řidičský průkaz tak nebyla ve skutkové situaci, v níž se žalobce nacházel, novou právní úpravou změněna, resp. jakkoliv zmírněna.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že krajský soud pochybil, pokud uzavřel, že žalobcovo jednání bylo „dekriminalizované“ novější právní úpravou. Jelikož žalobce v době silniční kontroly nebyl držitelem platného řidičského průkazu vydaného Českou republikou, byl povinen řidičský průkaz k výzvě policisty předložit. Oproti dřívější právní úpravě, která je rozhodná, tak v případě žalobce nedošlo k žádné příznivější změně. Postup podle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, č. 3528/2017 Sb. NSS, bod 61) nebyl namístě. V dalším řízení tak krajský soud rozhodne o žalobě znovu s tím, že novější právní úprava v § 6 odst. 7 a 8 zákona o silničním provozu není v případě žalobce příznivější.

[16] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek krajského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu zde uvedeným (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2025

Ivo Pospíšil

pokračování

předseda senátu